

Dorota Buczek

Podatek VAT w gospodarstwie rolnym

Zachodniopomorski Ośrodek
Doradztwa Rolniczego
w Barzkowicach

Wydawca

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach
73-134 Barzkowice 2

tel. 91 479 40 10; 91 479 40 15; 91 561 37 00

e-mail: sekretariat.barzkowice@zodr.pl

www.zodr.pl

ISBN 978-83-66999-88-6

Fotografie, grafika, projekt okładki i skład tekstu: Weronika Rybij

Korekta: Sylwia Lenard

Druk i usługi introligatorskie: ZODR w Barzkowicach

Nakład: 200 egzemplarzy

**Zachodniopomorski Ośrodek
Doradztwa Rolniczego
w Barzkowicach**

Dorota Buczek

Podatek VAT w gospodarstwie rolnym

Barzkowice 2025

SPIS TREŚCI

7

Wstęp

8

II. Funkcjonowanie systemu ryczałtowego dla rolników

17

IV. Pojęcie towaru i usługi na gruncie przepisów o podatku od towarów i usług

20

VI. Opodatkowanie gospodarstwa rolnego w ramach darowizny

23

VIII. Małżonkowie prowadzący wspólne gospodarstwo rolne

25

X. Jednolity plik kontrolny JPK_VAT

26

Podsumowanie

7

I. Zasady opodatkowania podatkiem VAT

10

III. Rolnik będący czynnym podatnikiem VAT

17

V. Transakcje wewnątrzspółnotowe

22

VII. Sprzedaż gruntów rolnych

24

IX. Deklaracje podatkowe

25

XI. Mechanizm podzielonej płatności - Split Payment

WSTĘP

Podatek VAT w gospodarstwie rolnym koncentruje się głównie wokół dwóch statusów podatkowych rolników, tj. rolnika ryczałtowego (zwolnionego z VAT) oraz czynnego podatnika VAT (rozliczającego podatek na zasadach ogólnych).

Podatek od towarów i usług, tak jak podatek dochodowy, jest daniną publiczną, z którą styczność ma każdy podmiot gospodarki narodowej, niezależnie czy jest on przedsiębiorcą czy osobą fizyczną. Podatek ten nazywany jest również podatkiem od wartości dodanej VAT (ang. Value Added Tax). Jest on pobierany na każdym kolejnym etapie obrotu towarami lub usługami, a jego konstrukcja zakłada brak kaskadowego nakładania się podatku poprzez zastosowanie mechanizmu odliczenia podatku pobranego w poprzednich etapach obrotu.

Obowiązek rozliczania podatku od towarów i usług wprowadzony został ustawą z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (Dz.U. z 1993 r., Nr 11, poz. 50). Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej, a co za tym idzie konieczność dostosowania polskiego systemu podatkowego do rozwiązań stosowanych w UE wymusiła na polskich władzach uregulowanie tej kwestii w nowej ustawie o podatku od towarów i usług. W ten sposób dnia 11 marca 2004 r. uchwalona przez Sejm została nowa ustawa o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2004 r., Nr 54, poz. 535 wraz z późniejszymi zmianami).

1. ZASADY OPODATKOWANIA PODATKIEM VAT

1. Podatek od towarów i usług - zagadnienia ogólne
  - a. Zasady określone są w ustawie z dn. 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2011 r., poz. 1054 z późn. zm.).
  - b. Podatek VAT dolicza się do ceny netto towaru w każdej fazie obrotu.
  - c. W zakresie, w jakim towary i usługi są wykorzystywane do wykonania czynności opodatkowanych, podatnikom przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego przy zakupie tych towarów i usług.
  - d. Dla podatnika VAT jest to podatek neutralny cenowo, a ciężar opodatkowania jest przenoszony na nabywcę towaru lub usług.
2. W Polsce obowiązuje stawka podatku 23% oraz dwie stawki obniżone 8% i 5%.
3. **Stawka 5%** dotyczy głównie produktów przeznaczonych do spożycia przez ludzi, w tym: ziarna zbóż, owoce, warzywa, surowe mięso, ryby, mleko, jaja spożywcze.

4. **Stawka 8%** dotyczy różnych produktów i usług, w tym dostawy towarów i świadczenia usług, które zazwyczaj są przeznaczone do wykorzystania w produkcji rolnej (np. nawozy, pasze, środki ochrony roślin) z wyłączeniem dóbr inwestycyjnych: maszyny lub budynki.

Podatek VAT funkcjonuje w Polsce od lipca 1993 r. Wówczas sprzedaż produktów rolnych była zwolniona z podatku i rolnicy funkcjonowali na rynku jak wszyscy konsumenci, czyli płacili podatek w zakupionych przez siebie towarach i usługach, natomiast nie mieli możliwości zwrotu ani odliczenia tego podatku. Dopiero zmiana przepisów, wprowadzona w roku 2000, spowodowała objęcie podatkiem sprzedaży produktów rolnych i wprowadziła system ryczałtowego zwrotu podatku dla rolników. Od tego czasu rolnicy mają możliwość wyboru - mogą utrzymać statut **rolnika ryczałtowego** lub przejść na **zasady ogólne**.

2. FUNKCJONOWANIE SYSTEMU RYCZAŁTOWEGO DLA ROLNIKÓW

System ryczałtowanego opodatkowania daje rolnikowi ryczałtowemu możliwość częściowego odzyskania podatku naliczonego, zapłaconego przy zakupie środków produkcji, zwalniając go jednocześnie z podstawowych obowiązków formalnych, które spoczywają na podatnikach opodatkowanych na zasadach ogólnych. Rolnik posiadający status rolnika ryczałtowego sprzedaje swoje produkty po cenie netto powiększonej o kwotę podatku. Jednak podatek ten nie jest traktowany jako podatek należny i rolnik nie odprowadza go do budżetu państwa. Jest to właśnie ryczałtowy zwrot podatku naliczonego, przy założeniu, że rolnik ryczałtowy nie ma prawa do odliczania podatku naliczonego na zasadach ogólnych.

Zgodnie z art. 2 pkt 19 ustawy o podatku od towarów i usług rolnik ryczałtowy to rolnik dokonujący dostawy produktów rolnych pochodzących z własnej działalności rolniczej lub świadczący usługi rolnicze, korzystający ze zwolnienia od podatku na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 3, z wyjątkiem rolnika obowiązującego na podstawie odrębnych przepisów do prowadzenia ksiąg rachunkowych.

Produkty rolne będące przedmiotem dostawy to między innymi zboża, ziemniaki, warzywa, produkty szkółkarskie, winogrona, owoce pozostałe, zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego oraz inne towary wymienione w załączniku do ustawy.

Mechanizm „ryczałtowanego zwrotu podatku” dla rolników ryczałtowych polega na tym, że zarejestrowani podatnicy VAT, nabywający produkty rolne lub usługi rolnicze od rolników ryczałtowych, doliczają do ceny produktów rolnych (wymienione w załączniku nr 2 do ustawy VAT) kwotę ryczałtowanego zwrotu podatku VAT w wysokości 7% ceny netto tych produktów, dokonując ryczałtowanego zwrotu

podatku VAT rolnikom ryczałtowym sprzedającym te produkty. U nabywcy podatek ten stanowi podatek naliczony, podlegający odliczeniu po spełnieniu wymogów ustawowych. Rolnikowi ryczałtowemu opłaca się zatem sprzedawać swoje produkty podmiotom, które rozliczają VAT na zasadach ogólnych – nie korzystają ze zwolnienia podmiotowego, ponieważ należność za dostarczone produkty będzie wtedy większa o 7% z tytułu podatku.

Status rolnika ryczałtowego może posiadać każdy rolnik dokonujący dostawy produktów rolnych pochodzących z własnej działalności rolniczej lub świadczący usługi rolnicze, korzystający ze zwolnienia od podatku, z wyjątkiem rolnika zobowiązanego, na podstawie odrębnych przepisów, do prowadzenia ksiąg rachunkowych. Zwrot podatku VAT polega na tym, że kwota ryczałtu 7%, doliczona do ceny netto sprzedaży, jest wypłacana rolnikowi przez nabywcę produktów rolnych. Rolnik ryczałtowy **sprzedając produkty rolne pochodzące z własnej produkcji oraz świadczącego usługi w zakresie rolnictwa**, jest zwolniony w zakresie tej działalności z obowiązku:

- wystawiania faktur sprzedając towar, np. do zakładów zbożowych, mleczarni,
- prowadzenia ewidencji sprzedaży i zakupów towarów i usług,
- rejestracji sprzedaży z użyciem kas rejestracyjnych,
- składania w urządzie skarbowym comiesięcznych deklaracji podatkowych rozliczających podatek VAT.

W przypadku sprzedaży produktów rolnych **kupionych uprzednio od innego rolnika** zwrot podatku **nie przysługuje** (jest to wtedy działalność handlowa).

Rolnik ryczałtowy dokonujący dostawy produktów rolnych dla czynnego podatnika VAT dostaje od nabywcy fakturę VAT-RR dokumentującą transakcję. Sytuacja jest dość nietypowa, bo fakturę wystawia nabywca, a nie, jak w większości przypadków, sprzedawca. Faktura ta powinna zawierać oświadczenie następującej treści: **„Oświadczam, że jestem rolnikiem ryczałtowym, zwolnionym od podatku od towarów i usług na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 3 ustawy o podatku od towarów i usług”**.

Faktura VAT RR powinna zawierać następujące dane:

- imię i nazwisko lub nazwę albo nazwę skróconą dostawcy i nabywcy oraz ich adresy,
- numer identyfikacji podatkowej (NIP) lub numer PESEL dostawcy i nabywcy,
- numer dowodu osobistego dostawcy lub innego dokumentu stwierdzającego jego tożsamość, datę wydania tego dokumentu i nazwę organu, który wydał dokument, jeżeli, rolnik ryczałtowy dokonujący dostawy produktów rolnych jest osobą fizyczną,
- datę dokonania nabycia oraz datę wystawienia i numer kolejny faktury,
- nazwy nabytych produktów rolnych,
- jednostkę miary i ilość nabytych produktów rolnych oraz oznaczenie (opis) klasy lub jakości tych produktów,

- cenę jednostkową nabytego produktu rolnego, bez kwoty zryczałtowanego zwrotu podatku,
- wartość nabytych produktów rolnych, bez kwoty zryczałtowanego zwrotu podatku,
- stawkę zryczałtowanego zwrotu podatku,
- kwotę zryczałtowanego zwrotu podatku od wartości nabytych produktów rolnych,
- wartość nabytych produktów rolnych wraz z kwotą zryczałtowanego zwrotu podatku,
- kwotę należności ogółem wraz z kwotą zryczałtowanego zwrotu podatku, wyrażoną cyfrowo i słownie,
- czytelne podpisy osób uprawnionych do wystawienia i otrzymania faktury lub podpisy oraz imiona i nazwiska tych osób.

System ryczałtowy jest wygodny i nie wymaga prowadzenia skomplikowanej dokumentacji. Należy pamiętać o przechowaniu faktur VAT RR oraz oświadczeń o statusie rolnika ryczałtowego (składanych w przypadku umów kontraktacji) przez okres pięciu lat, licząc od końca roku, w którym wystawiono fakturę. Tym samym faktury wystawione w roku 2025 należy przechowywać do końca roku 2030. Zapłata za dostawę towarów udokumentowaną fakturą VAT RR powinna być dokonana przelewem na konto rolnika **w ciągu 14 dni**, chyba że rolnik zawarł umowę z nabywcą określając dłuższy termin płatności.

3. ROLNIK BĘDĄCY CZYNNYM PODATNIKIEM VAT

Nie ma przeszkód prawnych, aby działalność rolnicza była rozliczana na zasadach ogólnych, wynikających z ustawy o VAT. Rolnik sam decyduje o rezygnacji z ryczałtowego rozliczenia VAT, a tym samym przejścia na zasady ogólne. Przejście rolnika ryczałtowego na zasady ogólne jest możliwe w dowolnym momencie i wiąże się z koniecznością rejestracji jako czynny podatnik VAT. Główną motywacją do takiej zmiany jest zazwyczaj chęć odzyskania podatku VAT naliczonego przy dużych inwestycjach, np. zakupie maszyn czy budowie. Może tego dokonać w trakcie roku podatkowego, rejestrując się w urzędzie skarbowym **jako czynny podatnik VAT**. W tym celu rolnik:

- składa zgłoszenie rejestracyjne VAT-R, przed rozpoczęciem miesiąca, w którym ma nastąpić rezygnacja ze zwolnienia,
- dołącza do zgłoszenia dowód zapłaty opłaty skarbowej,
- wypełnia zgłoszenie NIP-7, w którym wskazuje rachunek bankowy, na który będzie dokonywany ewentualny zwrot podatku.

Rolnik ryczałtowy, który rozpoczął wykonywanie usług rolniczych (tj. działalności rolniczej w rozumieniu ustawy o VAT) i wybrał status czynnego podatnika VAT dla tej działalności, traci automatycznie status podatnika zwolnionego dla działalności rolniczej (traci status tzw. rolnika ryczałtowego).

Przy prawidłowym rozliczeniu z fiskusem, podatnik zobowiązany jest do prowadzenia odpowiedniej ewidencji sprzedaży i zakupu. Przepisy nie precyzują jak taka ewidencja ma wyglądać, ale musi zawierać: wszystkie dane niezbędne do określenia przedmiotu i podstawy opodatkowania, wysokości podatku należnego, kwoty podatku naliczonego obniżającego kwotę podatku należnego, kwotę podatku podlegającego wpłacie do urzędu skarbowego lub zwrotowi z tego urzędu, inne dane służące do prawidłowego sporządzania deklaracji podatkowej.

Rolnik będący czynnym podatnikiem VAT zobowiązany jest do:

- opodatkowania sprzedaży towarów i usług zgodnie z obowiązującymi stawkami podatku VAT,
- wystawiania faktur VAT oraz faktur VAT-RR,
- prowadzenia ewidencji zakupów i sprzedaży,
- składania deklaracji podatkowych miesięcznych lub kwartalnych do Urzędu Skarbowego,
- terminowego wpłacania podatku, jeżeli taki wykaże rozliczenie za dany miesiąc/kwartał.

Po uzyskaniu statusu czynnego podatnika VAT będzie możliwość pomniejszenia podatku należnego o podatek naliczony, uwzględniony przy zakupie towarów lub usług. Oznacza to, że rolnik będzie mógł odliczyć VAT naliczony na podstawie faktur VAT dokumentujących zakupy przez niego dokonane. Podstawą rozliczeń będą posiadane faktury VAT oraz prowadzona zgodnie z nimi ewidencja zakupów VAT. Podatnik musi przez 5 lat przechowywać wszystkie wystawione przez siebie faktury oraz faktury otrzymane od swoich dostawców. Brak faktury od dostawcy uniemożliwia odliczenie podatku zapłaconego mu za zakupione towary i usługi.

Aby podatnik miał prawo do odliczeń, dostawca, który wystawił fakturę na zakupiony towar też musi być podatnikiem VAT czynnym, dlatego podatnik może żądać od niego, na piśmie, przedstawienia do wglądu potwierdzenia zgłoszenia rejestracyjnego i pisemnego potwierdzenia złożenia deklaracji podatkowej, w której ujęta została ta faktura.

U podatników VAT rozliczających się na zasadach ogólnych obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wydania towaru lub wykonania usługi oraz jeżeli wcześniej otrzymano część lub całość zapłaty - to z chwilą otrzymania zapłaty lub jej części. Fakturę wystawia się nie później niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano dostawy towaru lub wykonano usługę i nie wcześniej niż 30. dnia przed dokonaniem dostawy towaru lub wykonaniem usługi. Jeżeli przed dokonaniem dostawy towaru lub wykonaniem usługi otrzymano całość lub część zapłaty, fakturę wystawia się nie później

niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym otrzymano całość lub część zapłaty od nabywcy i nie wcześniej niż 30. dnia przed otrzymaniem tej zapłaty. Podatnicy muszą do 25. dnia każdego miesiąca złożyć w urzędzie skarbowym deklaracje miesięczne i wpłacać obliczony w tych deklaracjach podatek.

Pojawiły się interpretacje indywidualne, z których wynika, że po rezygnacji ze zwolnienia można w pewnych sytuacjach odliczyć część VAT od wcześniej nabytych środków trwałych. Zasady tego odliczenia są określone w art. 91 (**odwrotna korekta**) w zakresie dotyczącym korekty dla środków trwałych o wartości początkowej netto <15 tys. zł oraz o wartości >15 tys. zł.

Rolnik ryczałtowy zakupił w 2025 r. ciągnik o wartości 200 tys. zł netto, natomiast, 1 stycznia 2027 r. zrezygnował ze zwolnienia. Dla takiego środka trwałego okres korekty wynosi 5 lat, licząc od roku nabycia. Zatem rolnik może w deklaracji VAT-7 w 2027 r. odliczyć 1/5 podatku VAT (9 200 zł) i takie same kwoty w latach 2028-2029.

W myśl **art. 43 ust. 5** ustawy o VAT rolnicy ryczałtowi, którzy zrezygnowali z przysługującego im zwolnienia, mogą dopiero po upływie 3 lat od daty rezygnacji ze zwolnienia ponownie z niego skorzystać, pod warunkiem pisemnego zawiadomienia naczelnika urzędu skarbowego przed początkiem okresu rozliczeniowego (miesiąca bądź kwartału), w którym rolnik będzie ponownie korzystał ze zwolnienia. Decyzja o rezygnacji ze zwolnienia powinna być przez rolnika dobrze przemyślana. Nie należy podejmować jej pochopnie, ponieważ ze zwolnienia łatwo zrezygnować, a, niestety, aby do niego powrócić musi minąć okres 3 lat od momentu rejestracji.

PRZYKŁADY ROZLICZENIA PODATKU VAT Z URZĘDEM SKARBOWYM

1. Rolnik sprzedaje zboża i rzepak wyprodukowane we własnym gospodarstwie rolnym i w tym samym miesiącu dokonuje zakupów towarów potrzebnych w gospodarstwie rolnym

Sprzedaż

Wyszczególnienie	Kwota netto	Stawka VAT	Podatek VAT należny	Kwota brutto
Jęczmień ozimy	15884,12	5%	794,20	16678,32
Rzepak ozimy	9549,00	8%	763,92	10312,92
Razem sprzedaż	25433,12	x	1558,12	26991,24

Zakupy

Wyszczególnienie	Kwota netto	Stawka VAT	Podatek VAT należny	Kwota brutto
Paliwo	1000,00	23%	230,00	1230,00
Nawóz	2500,00	8%	200,00	2700,00
Części do ciągnika	500,00	23%	115,00	615,00
Zakup siewu kukurydzy	20000,00	5%	1000,00	21000,00
Usługa transportowa	1500,00	23%	345,00	1845,00
Inne wydatki	3300,00	23%	759,00	4059,00
Razem zakupy	28800,00	x	3784,00	32584,00

Rozliczenie końcowe z urzędem skarbowym za dany miesiąc

Podatek VAT należny (tabela sprzedaż)	1558,12
Podatek VAT naliczony (tabela zakupy)	3784,00
Różnica +, - (1-2)	- 2225,88

2. Rolnik sprzedaje zboża, rzepak i ziemniaki wyprodukowane we własnym gospodarstwie rolnym i w tym samym miesiącu dokonuje zakupów towarów potrzebnych w gospodarstwie rolnym.

Sprzedaż

Wyszczególnienie	Kwota netto	Stawka VAT	Podatek VAT należny	Kwota brutto
Jęczmień ozimy	15884,12	5%	794,20	16678,32
Rzepak ozimy	9549,00	8%	763,92	10312,92
Pszenica ozima	55800,00	5%	2790,00	58590,00
Razem sprzedaż	81233,12	x	4348,12	85581,24

Zakupy

Wyszczególnienie	Kwota netto	Stawka VAT	Podatek VAT należny	Kwota brutto
Paliwo	1000,00	23%	230,00	1230,00
Nawóz	2500,00	8%	200,00	2700,00
Części do ciągnika	500,00	23%	115,00	615,00
Zakup siewu kukurydzy	20000,00	5%	1000,00	21000,00
Usługa transportowa	1500,00	23%	345,00	1845,00
Inne wydatki	3300,00	23%	759,00	4059,00
Razem zakupy	28800,00	x	3784,00	32584,00

Rozliczenie końcowe z urzędem skarbowym za dany miesiąc

Podatek VAT należny (tabela sprzedaż)	4348,12
Podatek VAT naliczony (tabela zakupy)	3784,00
Różnica +, - (1-2)	+ 564,12

Rolnicy mają możliwość odliczenia podatku VAT od:

- zakupów inwestycyjnych, w tym zakup maszyn, sprzętu, środków transportowych i oraz inwestycje budowlane związane z gospodarstwem rolnym,
- zakupu nawozów i środków ochrony roślin,
- zakupu materiału siewnego,
- zakupu paliwa,
- pozostałych zakupów związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

Są jednak zakupy, od których prawa do odliczenia podatku VAT wielu rolników nie jest pewnych lub robi to nieprawidłowo.

Mandaty za sporne zakupy

Często niektóre sporne zakupy Urzędy Skarbowe kwestionują. Niestety, spory takie odwołają termin zwrotu podatku VAT. Często też wiążą się z mandatami i innymi karami nakładanymi przez urzędników skarbowych. Dlatego warto wiedzieć kiedy i w jakim stopniu można odliczyć podatek VAT od najczęściej kwestionowanych przez Urząd Skarbowy zakupów.

Kostka brukowa

Jednym z budzących spory zakupów jest kostka brukowa w gospodarstwie rolnym. Zazwyczaj rolnicy brukują place manewrowe, powierzchnie pod wiatami, drogi dojazdowe do gospodarstwa oraz chodniki wokół domu. Tutaj należy przyznać rację urzędnikom, kwestionującym prawo do odliczenia całego podatku VAT. Każdy rolnik może odliczyć w całości podatek VAT od utwardzenia i wybrukowania placu manewrowego, terenu do magazynowania nawozów lub postoju maszyn. Jest to ściśle związane z prowadzonym gospodarstwem rolnym i tego najczęściej nikt nie kwestionuje. Wybrukowanie opaski wokół domu trudno uznać za związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

Spory z urzędem skarbowym zawsze budzi brukowanie drogi dojazdowej do gospodarstwa. W sytuacji, gdy do gospodarstwa rolnego i domu rolnika prowadzi jedna droga lub jedna brama wjazdowa, rolnik ma prawo odliczyć podatek VAT w takim stopniu, w jakim ten wydatek służy działalności rolniczej. Akceptowalnym przez Urzędy Skarbowe rozwiązaniem jest odliczenie połowy podatku VAT od wybrukowania drogi dojazdowej użytkowanej zarówno przez rodzinę do dojazdu do domu, jak i przez rolnika do dojazdu maszynami na teren gospodarstwa. Podobna sytuacja jest w przypadku budowy ogrodzenia.

Opłaty za telefon

Kolejnym spornym wydatkiem są opłaty za telefon oraz Internet. W przypadku tych wydatków najlepiej jest zastosować częściowe odliczenie w takim stopniu, w jakim faktycznie rolnik wykorzystuje na cele związane z gospodarstwem rolnym. Jeżeli rolnik nie posiada wydzielonego łącza internetowego najlepiej rozliczyć połowę podatku VAT, co jest akceptowalne przez urzędy skarbowe.

Opłaty za energię

W przypadku energii elektrycznej najlepszym rozwiązaniem jest założenie drugiego licznika, który będzie zliczał energię używaną do oświetlenia gospodarstwa i pomieszczeń gospodarskich, użytkowania narzędzi i pozostałego sprzętu. Gdy jest to dość trudne ze względów technicznych, a na fakturze za energię elektryczną jest wyszczególnione zużycie prądu z podziałem na 230 V i 400 V, można spokojnie odliczyć część z pozycji 400 V. Większość sortowników, spawarek, pomp i innych urządzeń wykorzystywanych w gospodarstwie rolnym jest zasilana napięciem 400 V, więc nie będzie problemu z odliczeniem od tych wydatków podatku VAT. Jeżeli nie mamy osobnego licznika w gospodarstwie oraz nie ma podziału na fazy na fakturze, można zastosować proporcjonalne odliczenie podatku VAT. Zazwyczaj rolnicy stosują współczynnik około 50%.

Opłaty za wodę

W przypadku odliczenia podatku VAT od opłat za wodę, jeżeli oczywiście w gospodarstwie nie ma osobnego licznika, stosuje się proporcję. W każdym miesiącu proporcja ta może być różna. W okresie intensywnego stosowania środków ochrony roślin może być to nawet 90%. W pozostałych miesiącach odliczyć można między 50% a 30%, w zależności od faktycznego zużycia. W miesiącach zimowych, jeżeli faktycznie rolnik nie używa wody w gospodarstwie rolnym, nie powinien odliczać podatku VAT od faktury za wodę i ścieki.

Opał i wątpliwe zakupy

Prawo do odliczenia podatku VAT od zakupu opału również jest często kwestionowane przez urzędy skarbowe. W tym przypadku podatek VAT może zostać odliczony tylko od części faktycznie zużytej na cele gospodarstwa rolnego. Warto osobno składować i kupować opał do ogrzania domu, a osobno do ogrzewania przechowalni lub innych pomieszczeń gospodarczych.

Środki czystości

Ostatnim zakupem budzącym kontrowersje są środki czystości oraz chemia do domowego użytku. Nie są to zbyt duże kwoty, ale często sprawiają problemy przy odliczeniu. Zarówno ciągniki, jak i inne maszyny oraz budynki gospodarcze są myte i sprzątane. Dlatego odliczenie podatku VAT od zakupu płynu do mycia szyb, chemii do myjek ciśnieniowych, szczotek i skrobaczek do szyb nie powinno być problematyczne, oczywiście jeżeli odliczymy takie ilości, jakie jesteśmy faktycznie w stanie zużyć w gospodarstwie. W przypadku proszku do prania najlepiej kupić osobne opakowanie proszku używanego do prania odzieży roboczej. Często też rolnicy kupują osobną pralkę do prania tylko odzieży roboczej. Od takiego zakupu również przysługuje prawo do odliczenia podatku VAT. Zawsze trzeba pamiętać, że prawo odliczenia podatku VAT przysługuje rolnikowi tylko w takim stopniu, w jakim wykorzystuje zakup do celów prowadzenia gospodarstwa rolnego. Często nie warto spierać się z Urzędem Skarbowym o kilka złotych, aby nie przedłużać terminu zwrotu pozostałych kilku tysięcy złotych.

4. POJĘCIE TOWARU I USŁUGI NA GRUNCIE PRZEPISÓW O PODATKU OD TOWARÓW I USŁUG

Zgodnie z art. 2 pkt 6 Ustawy o podatku od towarów i usług „towarami” są rzeczy oraz ich części, a także wszelkie postacie energii. „Usługi” natomiast, których świadczenie jest opodatkowane podatkiem od towarów i usług, wymienione w klasyfikacjach wydanych na podstawie przepisów o statystyce publicznej, są identyfikowane za pomocą tych klasyfikacji. Wyjątek stanowią tutaj jedynie tzw. „usługi elektroniczne”, przez które rozumie się usługi świadczone za pomocą Internetu lub podobnej sieci elektronicznej, których świadczenie z natury zależne jest od technologii informatycznej i z reguły usługi te są zautomatyzowane, wymagają niewielkiej interwencji człowieka, oraz niemożliwe jest ich wykonanie bez wykorzystania technologii informatycznej. W myśl ustawy o podatku od towarów i usług produktami rolnymi są „towary wytworzone z nich przez rolnika ryczałtowego z produktów pochodzących z jego własnej działalności rolniczej przy użyciu środków zwykle używanych w gospodarstwie rolnym, leśnym i rybackim” oraz towary wymienione w załączniku nr 2 do ww. ustawy.

5. TRANSAKCJE WEWNĄTRZSPÓLNOTOWE

Eksport towarów pomiędzy Polską a krajami Wspólnoty zastąpiony został pojęciem wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów, natomiast import towarów - pojęciem wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów. Pojęcia eksportu i importu dotyczą obecnie tylko transakcji z podmiotami z krajów trzecich, czyli z krajów nie należących do Unii Europejskiej.

Podatek VAT od towarów w obrocie handlowym pomiędzy podatnikami VAT w państwach członkowskich Unii Europejskiej nie jest pobierany na granicy. Zamiast tego opodatkowanie ma miejsce w kraju nabywcy towaru (w kraju dostawcy stosuje się stawkę 0% VAT). W poszczególnych krajach mogą obowiązywać różne stawki podatku.

Podatnicy VAT czynni planujący dokonywanie transakcji wewnątrzwspólnotowych są obowiązani przed dniem dokonania pierwszej takiej transakcji zawiadomić naczelnika urzędu skarbowego o zamiarze rozpoczęcia wykonywania tych czynności. Podatnik otrzyma potwierdzenie zarejestrowania i od tej pory, dla celów handlu wewnątrzwspólnotowego, posługuje się obecnym numerem NIP poprzedzonym kodem PL. Podatki od transakcji wewnątrzwspólnotowych podatnik rozlicza w tej samej

deklaracji podatkowej co transakcje krajowe. Dodatkowo musi składać kwartalne informacje podsumowujące w rozbiciu na sumy transakcji z poszczególnymi kontrahentami do 25. dnia miesiąca następującego po kwartale za który składana jest informacja.

Podatek od wewnątrzspółnotowej dostawy towarów płacony jest w kraju, do którego towar ten jest wysyłany. Podatnik wystawia fakturę ze stawką podatku w wysokości 0% kontrahentowi, posiadającemu ważny numer identyfikacyjny (NIP) dla transakcji wewnątrzspółnotowych wraz z dwuliterowym kodem nadanym w jego kraju. Przed złożeniem deklaracji podatkowej za dany okres rozliczeniowy podatnik powinien posiadać w swojej dokumentacji dowody, że towary będące przedmiotem wewnątrzspółnotowej dostawy zostały wywiezione z kraju i dostarczone do nabywcy. W przypadku wewnątrzspółnotowego nabycia towarów podatnik otrzyma od swego kontrahenta fakturę z zerową stawką podatku VAT. Również w tym przypadku należy pamiętać o numerach identyfikacyjnych poprzedzonych dwuliterowymi kodami. Podatek VAT należy wtedy naliczyć w Polsce, według naszych polskich stawek podatkowych, w deklaracji podatkowej za okres, w którym wystawiono fakturę.

Pamiętać należy, że podatek należny przy wewnątrzspółnotowym nabyciu towarów staje się automatycznie podatkiem naliczonym, co powoduje, że transakcja taka jest dla nabywcy podatkowo obojętna i nie płaci z tego tytułu żadnego podatku.

Transakcje wewnątrzspółnotowe powinny być wcześniej poprzedzone zasięgnięciem informacji o kontrahencie. Należy znać nazwę, numer identyfikacyjny i adres kontrahenta, i mieć pewność, że jest on podatnikiem VAT w swoim kraju. Na wniosek zainteresowanego biuro wymiany informacji o podatku VAT lub naczelnik urzędu skarbowego potwierdza zidentyfikowanie lub nie potwierdza zidentyfikowania określonego podmiotu na potrzeby transakcji wewnątrzspółnotowych na terytorium państwa członkowskiego innego niż Polska. Potwierdzenie takie jest bezpłatne. Podatnicy w innych krajach Wspólnoty również mają możliwość sprawdzenia swojego partnera z Polski.

Rolnicy ryczałtowi, podobnie jak osoby fizyczne będące konsumentami, mogą w krajach Unii Europejskiej kupować nawozy, maszyny czy inne środki do produkcji rolnej i będą wtedy w momencie zakupu płacić podatek VAT w kraju pochodzenia towaru. Ta zasada obowiązuje jednak w ograniczony sposób. Podmioty objęte zwolnieniem, w tym rolnicy ryczałtowi, są obowiązane do rozliczenia wewnątrzspółnotowego nabycia towarów w Polsce w przypadku przekroczenia w roku podatkowym równowartości 50 000 zł. Kwotę tę należy liczyć w wartościach netto (jest to logiczne, ponieważ w różnych krajach obowiązują różne stawki podatku) i nie wlicza się do niej wartości z tytułu nabycia nowych środków transportu i wyrobów akcyzowych.

Obowiązek rozliczenia w Polsce wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów występuje nawet w przypadku nieprzekroczenia limitu 50 000 zł, jeżeli są nabywane:

- nowe środki transportu (również wówczas, gdy nabycia dokonuje osoba fizyczna – ostateczny konsument),
- wyroby akcyzowe (materiały opałowe i napędowe, napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe), a nabywcami tych towarów są podatnicy zwolnieni od podatku.

Uwaga – do nowych środków transportu w rozumieniu ustawy nie zalicza się ciągników rolniczych.

Podatnicy, którzy nie są obowiązani rozliczać podatku VAT od wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów mogą (zamiast płacić w cenie towaru podatek w innym kraju członkowskim UE) rozliczać podatek VAT w Polsce. W tym celu należy złożyć naczelnikowi urzędu skarbowego oświadczenie o wyborze takiego opodatkowania. Dokonany wybór będzie obowiązywał przez 2 lata, licząc od końca miesiąca, w którym oświadczenie zostało złożone. Może to być korzystne dla podatników kupujących towary w krajach, w których stawki podatku są wyższe niż w Polsce, np. Danii czy w Szwecji.

Pamiętać należy, że rolnik ryczałtowy, w przeciwieństwie do rolnika rozliczającego się na zasadach ogólnych, będzie musiał zapłacić podatek należny od wewnątrzwspólnotowego nabycia, ale podatek ten nie będzie w tym przypadku jego podatkiem naliczonym. Taka transakcja nie będzie więc podatkowo obojętna, podatek VAT trzeba zapłacić i nie ma możliwości jego odliczenia. Rolnicy ryczałtowi planujący dokonywanie nabyć wewnątrzwspólnotowych (np. kupno kombajnu w innym kraju członkowskim) są obowiązani przed dniem dokonania transakcji zawiadomić naczelnika urzędu skarbowego o zamiarze rozpoczęcia wykonywania tych czynności. Rolnik otrzyma potwierdzenie zarejestrowania i od tej pory dla celów nabyć wewnątrzwspólnotowych posługuje się obecnym numerem NIP, poprzedzonym kodem PL. Podatki od takich transakcji rolnik ryczałtowy rozlicza w deklaracji podatkowej i wpłaca na konto urzędu skarbowego podatek od tego nabycia. Dodatkowo musi składać kwartalne informacje podsumowujące w rozbiciu na poszczególnych kontrahentów do 25. dnia miesiąca następującego po kwartale za który składana jest informacja.

6. OPODATKOWANIE GOSPODARSTWA ROLNEGO W RAMACH DAROWIZNY

Darowizna całego gospodarstwa rolnego lub jego zorganizowanej części nie podlega opodatkowaniu podatkiem VAT. Nie ma też obowiązku korekty podatku naliczonego, odliczonego od zakupionych składników majątkowych i obowiązku sporządzania rimanentu likwidacyjnego.

Do darowizny gospodarstwa rolnego lub jego części, należącego do rolnika - czynnego podatnika VAT nie stosuje się przepisów ustawy o VAT. Wynika to wprost z art. 6 pkt 1 ustawy o VAT, zgodnie z którym przepisów ustawy nie stosuje się do transakcji zbycia przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części. O wyłączeniu z opodatkowania podatkiem od towarów i usług decydują również przepisy Dyrektywy 2006/112/WE. Niezależnie od formy przekazania gospodarstwa rolnego, odpłatnej czy też nieodpłatnej, transakcja taka nie skutkuje na obowiązek podatkowy w VAT z tytułu przeprowadzenia transakcji. Nie wywiera również żadnego skutku na wcześniejsze odliczenia podatku dokonane przez podatnika - darczyńcę. Preferencje te dotyczą jednak wyłącznie transakcji odnoszących się do całego gospodarstwa rolnego jako całości lub jego zorganizowanej części.

Co oznacza termin zorganizowana część gospodarstwa?

Przedsiębiorstwo, zgodnie z art. 55¹ Kodeksu cywilnego, jest zorganizowanym zespołem składników materialnych i niematerialnych przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej.

Za gospodarstwo rolne uważa się grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą, oraz prawami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego. Biorąc pod uwagę powyższe należy przyjąć, że gospodarstwo rolne spełnia określone w Kodeksie Cywilnym wymogi właściwe dla przedsiębiorstwa. Zatem składniki materialne i niematerialne wchodzące w skład gospodarstwa rolnego powinny pozostawać ze sobą we wzajemnych relacjach. W ten sposób, iż można mówić o nich jako o zespole a nie zbiorze pewnych elementów. Istotne jest, aby w zbywanym przedsiębiorstwie zachowane zostały funkcjonalne związki pomiędzy poszczególnymi składnikami, tak żeby przekazana masa mogła posłużyć kontynuowaniu określonej działalności gospodarczej. W świetle powyższych przepisów gospodarstwo rolne stanowi podobną do przedsiębiorstwa jednostkę organizacyjną, w ramach której prowadzona jest działalność gospodarcza.

W praktyce oznacza to, że gospodarstwo rolne, w którego skład wchodzi:

- ziemia uprawna, maszyny, urządzenia i budynki niezbędne do uprawy roli,
  - budynki chlewni wraz z infrastrukturą techniczną niezbędną przy hodowli zwierząt,
- można podzielić na maksymalnie dwie zorganizowane części. Tylko w ten sposób podzielone gospodarstwo lub gospodarstwo w ogóle niepodzielone będzie spełniać definicję przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części, ponieważ będzie w stanie samodzielnie realizować wyznaczone zadania.

W świetle powyższej definicji gospodarstwa rolnego i zgodnie z orzecznictwem sądowym transakcja zbycia lub darowania samej ziemi uprawnej nie stanowi transakcji zbycia lub darowania zorganizowanej części przedsiębiorstwa. Ziemia sama przecież się nie uprawia. Do tego konieczne są odpowiednie maszyny i zaplecze gospodarcze. Rozliczenia podatku naliczonego w związku z wykorzystywaniem składników majątku zarówno do czynności opodatkowanych, jak i zwolnionych lub niepodlegających opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług, lub wyłącznie do czynności zwolnionych lub niepodlegających opodatkowaniu tym podatkiem, podatnicy dokonają na podstawie art. 91 ustawy o VAT. Natomiast na mocy art. 91 ust. 9 ustawy o VAT, w przypadku transakcji zbycia przedsiębiorstwa lub zorganizowanej części przedsiębiorstwa, korekta określona w ust. 1-8 tego artykułu jest dokonywana przez nabywcę przedsiębiorstwa lub nabywcę zorganizowanej części przedsiębiorstwa. Korekty dokonuje nabywca gospodarstwa rolnego lub jego zorganizowanej części, tylko wtedy, jeżeli poszczególne składniki majątku nie będą wykorzystywane przez niego wyłącznie do wykonywania czynności opodatkowanych, tj. będą wykorzystywane zarówno do czynności opodatkowanych, jak i zwolnionych lub niepodlegających opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług, lub wyłącznie do czynności zwolnionych lub niepodlegających opodatkowaniu tym podatkiem. Czyli, jeżeli obdarowany będzie prowadził dalej gospodarstwo rolne i pozostanie rolnikiem VAT czynnym, to sposób wykorzystywania składników majątkowych się nie zmienia i tym samym obowiązek przeprowadzenia korekty nigdy nie wystąpi. Jeżeli gospodarstwo rolne darczyńcy stanowi całość zarówno pod względem prawnym, organizacyjnym, jak i finansowym, obdarowani jako następcy prawni przejmują również wszystkie prawa i obowiązki darczyńcy związane z otrzymanym gospodarstwem rolnym. Po zaprzestaniu prowadzenia działalności opodatkowanej podatkiem od towarów i usług i przekazaniu gospodarstwa, darczyńca nie będzie miał obowiązku opodatkowania towarów, które po nabyciu nie były przedmiotem dostawy. Tym samym darczyńca nie będzie miał obowiązku korekty w zakresie podatku naliczonego związanego z nabytymi składnikami majątkowymi gospodarstwa. Obowiązek ten przejdzie na obdarowanych, zgodnie z art. 91 ust. 9 ustawy o VAT.

Stosownie do art. 14 ust. 5 ustawy o VAT, w przypadku zaprzestania przez podatnika, będącego osobą fizyczną, wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu, jest on obowiązany sporządzić spis z natury towarów na dzień zaprzestania wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu, zwany „spisem z natury”. Podatnicy są obowiązani załączyć informację o dokonanym spisie z natury, o ustalonej na jego podstawie wartości i o kwocie podatku należnego, do deklaracji podatkowej składanej za okres obejmujący dzień zaprzestania wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu.

7. SPRZEDAŻ GRUNTÓW ROLNYCH

Sprzedaż gruntów przez rolników ryczałtowych, którzy użytkowali je do momentu sprzedaży rolniczo, nie podlega opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług, o ile nie nosi znamion działalności gospodarczej. Takie stanowisko ugruntowało się w orzecznictwie sądów administracyjnych, na przekór odmiennemu stanowisku organów podatkowych. W kwestii opodatkowania dostawy gruntów rolnych podatkiem VAT istotna jest odpowiedź na pytanie: czy rolnik w celu dokonania sprzedaży gruntu podjął aktywne działania w zakresie obrotu nieruchomościami, angażując środki podobne do wykorzystywanych przez producentów, handlowców i usługodawców w rozumieniu art. 15 ust. 2 ustawy o VAT? Jeżeli rolnik podjął takie aktywne działania, to skutkuje to koniecznością uznania go za podmiot prowadzący działalność gospodarczą, a więc za podatnika podatku od towarów i usług. W przeciwnym wypadku należy uznać, że sprzedaż nastąpiła w ramach zarządu majątkiem prywatnym. Zwykłe nabycie lub sprzedaż rzeczy nie stanowi bowiem wykorzystywania w sposób ciągły majątku rzeczowego w celu uzyskania z tego tytułu dochodu, ponieważ jedynym przychodem z takich transakcji może być ewentualny zysk ze sprzedaży tej rzeczy.

Co do zasady, sprzedaż gruntu jest traktowana jako czynność odpłatnej dostawy towarów na terytorium kraju, ponieważ grunt spełnia definicję towaru, zgodnie z treścią art. 2 pkt 6 ustawy o VAT. W myśl tego artykułu, przez towary rozumie się rzeczy ruchome, jak również wszelkie postacie energii, budynki i budowle lub ich części, będące przedmiotem czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług, które są wymienione w klasyfikacjach wydanych na podstawie przepisów o statystyce publicznej, a także grunty.

Nie każda jednak czynność stanowiąca dostawę w rozumieniu art. 7 ustawy o VAT podlega opodatkowaniu podatkiem VAT. Aby dana czynność była opodatkowana tym podatkiem, musi być wykonana przez podatnika. Dla ustalenia czy dana osoba, dokonująca transakcji sprzedaży gruntu, jest podatnikiem podatku od towarów i usług istotnym jest stwierdzenie, że prowadzi ona działalność gospodarczą w rozumieniu

przepisów cytowanej ustawy, tzn. czy wykonuje ona czynności tożsame z działalnością producentów, handlowców lub usługodawców i czy są one wykonywane w sposób ciągły dla celów zarobkowych. Ważne jest, by zmiana charakteru gruntów przez przeznaczenie pod zabudowę i opodatkowanie podatkiem od nieruchomości nastąpiło nie wskutek działań rolnika, lecz wskutek aktywności nowego właściciela - nabywcy, który mając ewentualny zamiar zabudowy, musi wystąpić o zmianę przeznaczenia gruntów. Jeżeli rolnik - sprzedający nie dokonał uzbrojenia działek w media, nie prowadził żadnych działań marketingowych, to sądy jednomyślnie uznają taką sprzedaż gruntów za niepodlegającą podatkowi VAT. Podział gruntu na mniejsze działki nie przesądza w ocenie sądów o opodatkowaniu podatkiem VAT takiej sprzedaży. Ponadto, jak wynika z orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 15 września 2011 r., dostawę gruntu przeznaczonego pod zabudowę należy uznać za objętą podatkiem od wartości dodanej pod warunkiem, że transakcja ta nie stanowi jedynie czynności związanej ze zwykłym wykonywaniem prawa własności. Przy spełnieniu powyższych warunków nie ma znaczenia fakt, iż podmiot dokonujący dostawy jest „rolnikiem ryczałtowym”.

Podsumowując, jeżeli rolnik nie dokonał żadnych aktywnych działań, które mogłyby świadczyć o zamiarze profesjonalnego obrotu nieruchomościami, tj. nie podejmował jakichkolwiek starań mających na celu przygotowanie do sprzedaży gruntu, takich jak np. uzbrojenie terenu, to transakcja zbycia działek nie będzie podlegać opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług. W takiej sytuacji mamy do czynienia z czynnościami mieszczącymi się w ramach zarządu majątkiem prywatnym, niemającymi cech działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy o VAT.

8. MAŁŻONKOWIE PROWADZĄCY WSPÓLNE GOSPODARSTWO ROLNE

Z problemem dotyczącym rejestracji jako czynnych podatników VAT w zakresie działalności rolniczej obojga współmałżonków borykają się rolnicy prowadzących większe gospodarstwa rolne. Rolnicy prowadzący takie gospodarstwa rejestrują się do podatku VAT i w ten sposób, według interpretacji urzędów skarbowych, uniemożliwiają swoim małżonkom prowadzenie niezależnej, usługowej działalności rolniczej. Takie interpretacje pojawiają się jednak później, w trakcie kontroli skarbowych w firmach prowadzonych przez współmałżonków. Zdaniem rolników interpretacje te są wątpliwe pod względem konstytucyjnym, ponieważ wykluczają współmałżonków z możliwości prowadzenia działalności oraz rodzą następstwa prawne: naliczane są tym małżonkom kwoty podatku VAT (związanego z działalnością nieuznaną przez kontrolujących) do zapłaty.

Podstawową zasadą przyjmowaną przez organy podatkowe przy małżeństwach, które posiadają gospodarstwo rolne w ramach ustawowej wspólności majątkowej, jest rejestracja tylko jednego z małżonków dla potrzeb podatku od towarów i usług. Rejestracja taka obejmuje wówczas całą działalność rolniczą, jaką może prowadzić gospodarstwo rolne (np. małżonkowie będący współwłaścicielami), czyli zarówno produkcję roślinną i zwierzęcą, jak i świadczenie usług rolniczych. W przypadku, gdy we wspólnie prowadzonym gospodarstwie rolnym (lub w działalności rolniczej prowadzonej wspólnie, innej niż gospodarstwo rolne) wykonywana jest produkcja roślinna i zwierzęca, jak też świadczone są usługi rolnicze, zastosowanie będą mieć przepisy art. 15 ust. 4 i 5 ustawy o VAT. Z powyższego wynika, że w świetle przepisów ustawy o VAT nie ma możliwości zarejestrowania jako czynnych podatników VAT w zakresie działalności rolniczej obojga współmałżonków prowadzących wspólnie gospodarstwo rolne. Działalność rolnicza w ramach gospodarstwa rolnego może być prowadzona przez kilka osób, w tym oboje małżonków, jak również może być ono własnością wspólną, jednak przepisy ustawy o VAT wskazują, iż w odniesieniu do wspólnego gospodarstwa rolnego podatnikiem VAT jest tylko jedna osoba.

9. DEKLARACJE PODATKOWE

Od 1 października 2020 r. nie ma możliwości składania oddzielnych deklaracji VAT-7 ani VAT-7K w formie tradycyjnych formularzy. Zostały one zintegrowane z plikiem JPK_VAT, tworząc tzw. JPK_VAT z deklaracją, który łączy część ewidencyjną (zestaw informacji o zakupach i sprzedaży) z częścią deklaracyjną (danymi z dawnych deklaracji VAT-7/VAT-7K). Deklaracje VAT-7 i VAT-7K to tradycyjne formularze służące do rozliczania podatku od towarów i usług, które zostały zastąpione przez nowy system JPK_V7. Obecnie rozliczenia te odbywają się poprzez wysyłkę jednego pliku: JPK_V7M (miesięcznie) lub JPK_V7K (kwartalnie).

Podstawowa różnica między historycznymi formularzami VAT-7 a VAT-7K (oraz ich obecnymi odpowiednikami JPK_V7M i JPK_V7K) polega na częstotliwości składania:

- VAT-7/JPK_V7M: przeznaczony dla podatników, którzy rozliczają podatek VAT miesięcznie.
- VAT-7K/JPK_V7K: przeznaczony dla podatników, którzy rozliczają podatek VAT kwartalnie.

Z tej formy rozliczeń mogą skorzystać mali podatnicy, a także inni, którzy spełniają określone warunki.

10. JEDNOLITY PLIK KONTROLNY JPK_VAT

Jednolity plik kontrolny to informacje o sprzedaży i zakupach, jakich rolnik dokonał w danym miesiącu. Muszą być one zgodne z rejestrami sprzedaży i zakupów VAT. Informacje te, w formie elektronicznego pliku, przekazuje się w formie elektronicznej do urzędu. Nie ma możliwości, aby w formie papierowej przekazać pliki JPK do urzędu.

Rolnik rozliczający się z podatku VAT na zasadach ogólnych, tak jak pozostali podatnicy, składa wraz z deklaracjami podatkowymi, bez wezwania urzędu skarbowego JPK_VAT do 25. dnia miesiąca następującego po każdym kolejnym rozliczonym miesiącu. JPK_VAT przesyła się wyłącznie w wersji elektronicznej, w określonym układzie i formacie – schemat xml.

Jak wyjaśnia Ministerstwo Finansów, Jednolity Plik Kontrolny ma charakter informacji podatkowej, dlatego niezłożenie go w terminie może spowodować sankcje karno-skarbowe. W zależności od okoliczności może to być wykroczenie lub przestępstwo. Jeżeli wartość uszczuplenia należności podatkowej przekracza 10 tys. zł, jest to przestępstwo. Dodatkowo pod uwagę bierze się pobudki działania sprawcy, stopień szkodliwości społecznej oraz sposób dokonania czynu.

11. MECHANIZM PODZIELONEJ PŁATNOŚCI – SPLIT PAYMENT

Od 1 lipca 2018 r. wprowadzony został mechanizm podzielonej płatności dla podatników – split payment. System polega na tym, że nabywca towarów lub usług ma możliwość zapłaty za fakturę w dwojaki sposób. Tak jak dotychczas, czyli całą jej wartość na rachunek bankowy dostawcy, gotówką lub w inny, umówiony sposób, bądź według nowego systemu podzielonej płatności – kwotę netto faktury na rachunek bankowy dostawcy, natomiast kwotę podatku VAT (lub jej część) na specjalny, dodatkowy rachunek bankowy dotyczący jedynie VAT.

Dodatkowy rachunek bankowy do celów VAT zakładany jest od lipca 2018 roku przez banki automatycznie. Podatnik nie ma obowiązku sam zakładać nowego konta. Mechanizm podzielonej płatności jest systemem dobrowolnym, w trakcie wykonywania przelewu płatnik sam dokonuje wyboru czy zapłacić całą wartość faktury na jedno konto dostawcy, czy za pomocą dedykowanego komunikatu przelewu podzielić płatność na wartość netto i kwotę podatku VAT.

Środki zgromadzone na rachunku bankowym do celów VAT mogą być wykorzystywane w bardzo ograniczony sposób, do zapłaty kwoty podatku VAT wynikającej z faktury za zakup danego towaru bądź usługi oraz dokonania zapłaty należnego podatku VAT

do urzędu skarbowego. Aby odzyskać zgromadzone środki w celu wykorzystania ich na inny cel niż VAT należy złożyć specjalny wniosek do właściwego Naczelnika Urzędu Skarbowego, który w terminie 60 dni, w drodze postanowienia, wyda swoją opinię czy wyrazić zgodę na przekazanie zgromadzonych środków na rachunek bankowy.

Ministerstwo Finansów przewidziało korzyści dla osób korzystających z metody podzielonej płatności a mianowicie 25-dniowy zwrot podatku, wyłącznie na konto bankowe do celów VAT.

PODSUMOWANIE

Informacje zawarte w publikacji dotyczące podatku VAT w rolnictwie koncentrują się głównie na dwóch systemach rozliczania: statusie rolnika ryczałtowego (zwolnionego VAT) oraz statusie czynnego podatnika VAT (rozliczającego podatek na zasadach ogólnych). Główna różnica polega na uproszczonym systemie dla rolnika ryczałtowego, który nie wymaga formalności, ale uniemożliwia odliczenie VAT od zakupów, w przeciwieństwie do systemu ogólnego, który wiąże się z większymi obowiązkami administracyjnymi, ale pozwala na odzyskanie podatku naliczonego.

ZACHODNIOPOMORSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO W BARZKOWICACH

Doskonalimy

Doskonalimy umiejętności rolników i mieszkańców obszarów wiejskich

Upowszechniamy

Upowszechniamy nowe techniki i technologie oraz postęp w rolnictwie

Promujemy

Promujemy doradztwo rolnicze, przedsiębiorczość wiejską i pozarolniczą aktywność gospodarczą

Inspirujemy

Inspirujemy i wspieramy dobre praktyki rolnicze przyjazne dla środowiska

Współpracujemy

Współpracujemy w tworzeniu rolnictwa społecznego, gospodarstw edukacyjnych i demonstracyjnych

Organizujemy

Organizujemy szkolenia stacjonarne i on-line, konkursy, wystawy

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach świadczy profesjonalne usługi doradcze, które przyczyniają się do podniesienia jakości życia rolników, przedsiębiorców i mieszkańców obszarów wiejskich.

Jako ZODR jesteśmy blisko rolników i mieszkańców wsi Pomorza Zachodniego. Dzięki pracy Doradców rolnicy rozwijają swoje gospodarstwa i zapewniają nam bezpieczeństwo żywnościowe, od ponad dwudziestu lat korzystając skutecznie z dostępnych środków krajowych i unijnych.

Dla społeczności wiejskiej podejmujemy różnorodne formy doradcze: ekonomiczno-organizacyjne, szkoleniowe i działalność edukacyjną, a także w zakresie opracowania programów rozwoju obszarów wiejskich.

W naszej pracy na rzecz rolników, hodowców, przetwórców i producentów rolnych, aktywnie wspieramy i wdrażamy doradztwo technologiczne upowszechniając dobre praktyki i innowacyjne rozwiązania.

Serdecznie zachęcamy do współpracy z Doradcami ZODR w Barzkowicach i korzystania na co dzień z profesjonalnego wsparcia.

Szkolimy, doradzamy, informujemy...

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach

www.zodr.pl

ISBN 978-83-66999-88-6

9 788366 999886

